Gemeente Amsterdam

Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Domein (4) manager Openbare Orde en Veiligheid, mevrouw 5.1, 2, e, Domein (3) manager Openbare Orde en Veiligheid, mevrouw 5.1, 2, e, Directeur Openbare Orde en Veiligheid, de heer M. de Boer
C.c: Stedelijk directeur cluster interne dienstverlening, mevrouw N. van Berkel
C.c: IV- manager cluster interne dienstverlening, mevrouw 5.1, 2, e
C.c: CIO, de heer J. Flippo
C.c: Juridisch adviseur, mevrouw 5.1, 2, e, Privacy jurist, de heer 5.1, 2, e en namens Actiecentrum Veiligheid en Zorg, de heer 5.1, 2, e.

Datum	22 januari 2018
Behandeld door	T. 5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering

Geachte mevrouw 5.1, 2, e, mevrouw 5.1, 2, e, heer de Boer,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 13 december 2018 waren namens u aanwezig: de heer 5.1, 2, e, mevrouw 5.1, 2, e en de heer 5.1, 2, e.

Bij het agendapunt "Convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering" is het volgende besproken.

Het convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering is gecreëerd om de risico's voor de samenleving die uitgaan van radicalisering, extremisme, uitreizen of terugkeer te reduceren en zorg te bieden aan subjecten waaronder minderjarigen.

De CPA vraagt of gewerkt wordt met een uniforme toetsing van informatie, met classificaties, wegingsfactoren en betrouwbaarheidsindicatoren.
Het meldpunt toetst rudimentair aan een referentiekader. U heeft toegelicht dat signalen van mogelijke radicalisering en/of extremisme, uitreizen of terugkeer gemeld kan worden bij het meldpunt. Aan de hand van een referentiekader wordt bepaald of de melding wel of niet wordt doorgezet naar de Informatie Verzamel Groep (IVG). Als daaruit de conclusie is dat de melding niet als een serieuze melding hoeft te worden doorgezet naar de Informatie Verzamel Groep (IVG), dan wordt alleen geregistreerd dat er een melding geweest is. Als de melding wordt doorgezet stellen de specialisten een dossier samen voor een verdere inhoudelijke toetsing aan het referentiekader. De IVG maakt vervolgens een keuze wat betreft de aanpak en de casuspartij. Als er geen sprake is van een strafaanpak dan kan het dossier worden doorgezet naar een gemeentelijke casusregisseur die over de maatschappelijke binding gaat. Tijdens het Programmateamoverleg Radicalisering (PTO-R)

wordt bepaald of iemand een regisseur toegewezen krijgt. Het Integraal Toets- en Advies Team Radicalisering (ITAT-R) bekijkt de zaak weer op integraliteit.

Advies
De CPA merkt op dat een aantal punten in artikel negen van het convenant *over de rechten van de betrokkenen* geherformuleerd en aangevuld moeten worden. In artikel 9.1 moeten niet alleen de artikelen 15 en 16 van de Algemeen Verordening Gegevensbescherming (hierna: AVG) worden vermeld, maar ook de artikelen 17 tot en met 22 van de AVG. Dit geldt ook voor artikel 9.4.

De CPA vindt dat de argumentatie met betrekking tot de *bewaartermijn* van vijf jaar onvoldoende sluitend is. Er dient nauwkeurig uitgelegd te worden waarom een bewaartermijn van vijf jaar noodzakelijk is voor de verwerking van het doel waarmee de persoonsgegevens worden verzameld of verwerkt. Ook heerst er onduidelijkheid wat betreft de bewaartermijn van de dossiers die na een melding verwijderd worden.

Van belang is dat de betrokkenen die onder de aanpak vallen hiervan op de hoogte worden gesteld. De CPA heeft aangegeven kennis te willen nemen van de *notificatiebrief* die ertoe strekt betrokkenen op de hoogte te stellen van hun registratie.

Onvermijdelijk is bij de registratie van gegevens over deze aanpak van radicalisering sprake van *bijzondere persoonsgegevens*, zoals ras of etnische afkomst en religieuze of levensbeschouwelijke gegevens, als beschreven in artikel 9, lid 1 AVG. Desgevraagd geeft het meldpunt dat voor de gemeente geen specifieke grondslag voor de verwerking van deze gegevens bestaat. Dit geldt niet voor gebruik door politie en justitie bij de uitvoering van hun taken. Het Meldpunt merkt op dat in Den Haag gewerkt wordt aan de uitwerking van de radicaliseringsaanpak in juridische regels, maar onderschrijft de conclusie van de CPA dat nu een toereikende grondslag voor verwerking van deze gegevens ontbreekt. De CPA wordt graag geïnformeerd hoe de gemeente met het ontbreken van een deugdelijke grondslag voor verwerking van bijzondere gegevens in afwachting van nadere regelgeving omgaat.

Verder adviseert de CPA om in artikel 15 op te nemen wat de gevolgen zijn als één van de partijen zich *niet houdt aan het convenant*.

De CPA dankt de aanwezigen voor de toelichting en wacht de reactie op de kwestie van de grondslag voor de verwerking van bijzondere gegevens af. Overigens verwijs ik kortheidshalve naar het verslag dat als bijlage bij dit advies is gevoegd.

Ik vertrouw er op u aldus voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

5.1, 2, e

5.1, 2, e

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van het besloten agendapunt van de vergadering op donderdag 13 december 2018

1. Convenant persoonsgerichte aanpak radicalisering

De aanvragers hebben verzocht om behandeling in beslotenheid omdat anders een reële kans zou bestaan op aanwezigheid van media. Het dossier van de aanpak radicalisering staat immers onder speciale aandacht van politiek en media. Op zich is men voorstander van zo veel mogelijk openlijkheid. Besloten wordt het verslag en het advies van de CPA eerst naar de aanvragers te sturen om te beoordelen of er onderdelen in staan die zich niet lenen voor openbaarheid. Daar moet dan met elkaar over gesproken worden. De CPA hecht aan openbaarheid mits die niet contraproductief is.
In Amsterdam loopt het antiradicaliseringsprogramma al een tijd. Een onderdeel is de integrale persoonsgerichte aanpak. Er is een landelijk convenant voor alle veiligheidshuizen in het land waarin zaken als gegevensregistratie en dergelijke geregeld zijn. Dat is als model aangeleverd bij de vergaderstukken. Omdat Amsterdam al veel effectieve ervaring heeft op dit gebied, ook met andere doelgroepen van het Actiecentrum, zijn daar wel specifiek Amsterdamse toevoegingen aan gemaakt. Die zijn in het andere document (4.1) rood gedrukt. De bedoeling is dit convenant door de vijf kernpartijen te laten ondertekenen en vervolgens te bekijken welke andere casuspartners van het Actiecentrum daaraan kunnen worden toegevoegd.
Op verzoek van de voorzitter wordt de gang van zaken toegelicht aan de hand van een voorbeeld hoe het proces van signalering, beoordeling en registratie verloopt. Als een burger signalen van mogelijke radicalisering – plotselinge verandering van kleding, uitspraken en dergelijke – opvangt en doorgeeft aan het meldpunt, wordt daar eerst de serieusheid van de melding beoordeeld.

De CPA vraagt of daar gewerkt wordt met een uniforme toetsing van informatie, met classificaties, wegingsfactoren en betrouwbaarheidsindicatoren.

Het meldpunt toetst rudimentair aan een referentiekader. Als daaruit de conclusie is dat de melding niet als een serieuze melding hoeft te worden doorgezet naar de Informatie Verzamel Groep (IVG), dan wordt alleen geregistreerd dat er een melding geweest is. Dat staat in de artikelen 6.11 en 6.17 beschreven. Bij de IVG zitten inhoudelijke specialisten. Op hun advies kan extra informatie opgevraagd worden bij de kernpartners of daar signalen over de betreffende persoon bekend zijn. Dan wordt een dossier aangelegd ter verdere inhoudelijke toetsing aan het referentiekader.
Uit de 100 tot 200 meldingen per jaar worden er zo enkele tientallen uitgefilterd. Het aantal meldingen neemt af, maar er komt een campagne om het bestaan en de functie van het meldpunt beter op de kaart te zetten bij professionals. Veel meldingen blijken eigenlijk adviesvragen te zijn van mensen die willen weten hoe ze met bepaalde gedragingen moeten omgaan en welke lijn ze moeten aanhouden binnen hun organisatie. Die adviesvragen worden beantwoord door de meldkamer, maar worden verder geen casus. Daarvoor zijn signalen van een of meer kernpartners nodig. Van sommige signalen is van meet af aan duidelijk dat het een casus moet worden.

De IVG bespreekt vervolgens het aangevulde dossier om te komen tot een aanpak en een keuze voor de casuspartij die het best betrokken kan worden bij die aanpak. Als het niet om een strafaanpak gaat, kan dat bijvoorbeeld een gemeentelijke casusregisseur zijn van WPI, omdat er vaak problemen met maatschappelijke binding in het geding zijn. Het Programmateamoverleg radicalisering (PTO-R), de leidinggevenden van de regisseurs, besluit of iemand onder de aanpak valt en wijst een regisseur aan. Die stelt een plan van aanpak op. In het Integraal Toets- en Advies Team Radicalisering (ITAT-R) wordt de zaak bekeken op onder meer integraliteit. De rationale daarachter is dat de regisseur de andere betrokken partners niet tot in de finesses kent. Het ITAT heeft samen die kennis wel in huis en kan dus aanvullingen geven. Dan gaat de regisseur aan de slag om contact te krijgen met de betreffende persoon of in ieder geval meer zicht te krijgen op die persoon voordat verdere radicalisering plaatsvindt.

De CPA vraagt een voorbeeldexemplaar van de notificatiebrief die zulke personen dan krijgen toegestuurd. Verder is men benieuwd hoe het delen van deelinformatie uit de dossiers met interventieplegers geregeld is.

In de helft van de gevallen wordt een dergelijke brief gestuurd. Vaak kan men aanhaken bij al lopende onderzoeken of interventies. Er wordt gezocht naar mogelijkheden voor een psychologisch onderzoek omdat het vaak gaat om personen die niet lekker in het leven staan. Een goede regisseur weet meestal wel een klik te maken, maar soms wordt een sleutelfiguur ingezet, bijvoorbeeld een kickboxleraar die al goede contacten heeft met de persoon. Soms komen er meer zaken boven water en wordt de casus overgedragen aan een ander domein, bijvoorbeeld de politie. Afhankelijk van de problematiek kan een regisseur middelen inzetten om iemand weer deel te laten uitmaken van de samenleving, bijvoorbeeld via werken aan een startkwalificatie of nuttige dagbesteding. Het delen van deelinformatie gebeurt nu aan tafel bij uitvoeringsoverleg of met een kopie per mail. De bedoeling is dit in het informatiebeheersysteem te automatiseren zodat men daar meer grip op kan houden.

De CPA vraagt hoelang een dossier geopend blijft en of men daar ook weer uit verwijderd kan worden. De vraag is ook of personen inzage kunnen krijgen in hun dossiers en of ze geïnformeerd worden als hun dossier wordt gesloten.

De regisseur kan een dossier regelmatig agenderen in het ITAT-R en voordragen voor uitstroom. Dan wordt aan het referentiekader getoetst of er nog risico's bestaan. Ook de programmacoördinator kan daartoe het initiatief nemen. Instroom en uitstroom zijn ongeveer in evenwicht, gemiddeld zitten er tussen de 50 en 60 personen in de aanpak. De maatschappelijke omstandigheden zijn daarop ook van invloed. Drie jaar geleden was een gang naar Syrië nog een reëlere optie dan tegenwoordig. Nu gaat het vaak om terugkeerders en daarnaast valt een toename van rechtsradicalisme te zien.
Het beheer over de dossiers is pas kortgeleden overgenomen door het Actiecentrum. Daarvoor zat het bij een andere afdeling van OOV. Er valt nog enig achterstallig onderhoud weg te werken rond bewaartermijnen en dergelijke. Daarom is het belangrijk nu juridische zekerheid te krijgen over deze aanpak, zodat het Actiecentrum de andere partners daarop kan aanspreken. De autorisatie is nu nog bij één beheerder van het programma radicalisering ondergebracht. Om die afhankelijkheid van één persoon op te heffen wil men

dat nu ook in beheer geven bij het Actiecentrum, zodat men daar meer zicht krijgt op de regisseurs en de dossiers die zij onder zich hebben. Dat moet in het informatiebeheersysteem geregeld worden.
Er is nu nog niets geregeld over het informeren van personen als hun dossier gesloten wordt en ze uit de aanpak verdwijnen, maar dat zou eigenlijk wel moeten. Inzagerecht is een kwestie die de komende weken nog goed bekeken moet worden vanwege de vele bijzondere persoonsgegevens die bij de toetsing in de IVG aan de orde komen en in de dossiers worden opgenomen. Dat geldt voor alle gemeenten.

Hierin volgt de aanpak vooralsnog de lijnen die in het landelijk model zijn uitgezet. Voor de politie en het OM is uitwisseling van gegevens mogelijk onder artikel 9 van de AVG. In Den Haag is men verder bezig met de vertaling in juridische regels. Men dient voorbereid te zijn op vragen naar de grondslag die advocaten zullen gaan stellen als inzageverzoeken in het geding zijn.

De CPA zegt daar in haar advies wat over te moeten opnemen. Het verdient aanbeveling goede grondslagen te vinden in het kader van terrorismebestrijding. Dat signaal dient men ook stevig naar Den Haag door te geven, zodat de wet- en regelgeving daarop wordt toegesneden.
Verder merkt de CPA op dat casuspartners uit de GGZ gebonden zijn aan het medisch beroepsgeheim en dus geen informatie mogen delen.

De casuspartijen zijn alleen ontvangers van informatie en zitten niet aan tafel bij het casusoverleg. De regisseur onderhoudt de contacten met de casuspartijen, die op hun beurt zelf contact onderhouden met de persoon in kwestie. De medische gegevens en ins en outs van een eventuele behandeling worden niet met de regisseur gedeeld en blijven bij de casuspartij. De regisseur heeft alleen buitenkantinformatie en kan op die basis wel stimuleren dat een persoon contact opneemt met een casuspartner. Daar heeft het Actiecentrum ook al met andere programma's als de Top 600 en 1000 al jarenlange ervaring mee. Het Actiecentrum zegt kritiek in het advies van de CPA vanwege het ontbreken van grondslagen voor het verzamelen en opslaan van bijzondere persoonlijke gegevens als een steun te ervaren om ook het landelijk convenant daarop gewijzigd te krijgen.

Verder wijst de CPA erop dat de uitvoeringswet binnenkort in de Kamer geëvalueerd wordt, wat een moment kan zijn om meer ruimte te krijgen voor deze aanpak.
De CPA adviseert ook te kijken naar mogelijkheden die de nieuwe wetgeving voor samenwerkingsverbanden na de consultatieronde van zulke verbanden zou kunnen bieden om de nu genoemde problemen te ondervangen. Die wet biedt mogelijkheden voor uitwisseling van informatie onder strikte waarborgen.

De voorzitter sluit af en meldt dat in het advies de meeste genoemde punten zullen worden opgenomen. Met name de opmerkingen over de omgang met bijzondere persoonlijke gegevens zullen goed aangezet worden. Hij herinnert eraan dat de CPA nog een kopie zal worden toegestuurd van de notificatiebrief. Hij bedankt de gasten voor de openharige gedachtewisseling en wenst ze veel succes met deze aanpak.